

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-464-1-4>

**KEY ASPECTS OF THE INTERNATIONAL EXPERIENCE
OF STATE SUPPORT OF VETERANS AND THEIR FAMILY
MEMBERS IN THE SPHERE OF PROFESSIONAL
SELF-FULFILLMENT AS THE PREREQUISITE
FOR THE REINTEGRATION OF THIS CATEGORY OF CITIZENS**

**КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ
ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ І ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ У
СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВИ
РЕІНТЕГРАЦІЇ ДАНОЇ КАТЕГОРІЇ ГРОМАДЯН**

Petryk O. L.

*PhD in Public Administration,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Criminal Law and Justice,
Chernihiv Polytechnic National
University
Chernihiv, Ukraine*

Петрик О. Л.

*кандидат наук з державного
управління, доцент,
доцент кафедри кримінального права
та правосуддя
Національний університет
«Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна*

Державне сприяння у працевлаштуванні та самозайнятості ветеранів є одним зі стратегічних напрямків соціальної підтримки ветеранів загалом, адже дозволяє розвивати малий та середній бізнес в Україні, частково зменшуючи навантаження на фінансування соціальної сфери [1, с. 23]. Кожна успішна країна, яка розуміє важливість відповідної державної підтримки та реалізовує цю протекцію щодо ветеранів, має власні інструменти та стратегії підтримки даної категорії громадян у сферах працевлаштування та підприємництва. Цей досвід які є достатньо ефективними та гідними для наслідування.

Так, для досвіду підтримки ветеранського бізнесу в США характерне: створення окремої інституції – Управління ветеранського бізнесу та цілої мережі його локальних центрів; функціонування Департаменту праці, що адмініструє федеральне трудове законодавство, при якому діє Служба працевлаштування та навчання ветеранів (VETS), яка надає послуги ветеранам та військовослужбовцям, звільненим зі служби; при Департаменті праці існує Консультативний комітет з питань працевлаштування, навчання та взаємодії ветеранів з роботодавцями,

створений для оцінки потреб ветеранів у працевлаштуванні та навчанні, їхньої інтеграції в робочу силу, а також надання консультаційної допомоги [2]; активні законодавчі зміни, якими впроваджено ряд успішних програм, спрямованих на розвиток ветеранського підприємництва: Програма Boots to Business (B2B) – підприємницька освітньо-навчальна програма, яку пропонує Управління у справах малого бізнесу в рамках Програми допомоги переходу (Transition Assistance Program) від Міністерства оборони [3]; Програма Veterans Business Outreach Center (VBOC) від того ж Управління, розроблена для надання послуг із розвитку підприємництва, таких як бізнес-навчання, консультації та рекомендації партнерів для військовослужбовців і ветеранів, а також подружжя військових, зацікавлених у створенні або розвитку особистої справи [4]; Ініціатива "National Veterans Small Business Week", що організовує заходи по всій країні в різних форматах взаємодії, які є безкоштовними та відкритими для слухачів, де відбувається обмін інформацією про ресурси, доступні для ветеранів-підприємців [5]; тощо.

Для *Великої Британії* притаманне: Кар'єрне Перехідне Партнерство (Career Transition Partnership) – безпосереднє фінансування Міністерством Оборони Британії допомоги ветеранам у працевлаштуванні через співпрацю з неурядовими партнерами, де останній у межах даної співпраці пропонує якісні та безкоштовні послуги з підбору персоналу та підтримує тих, хто залишає Збройні Сили [6].

Говорячи про досвід *Канади*, варто звернути увагу на наступне: Канадська програма фінансування малого бізнесу (Canada Small Business Financing Program), у рамках якої кредитні кошти надаються банком, а кредит реєструється в Міністерстві інновацій, науки та економічного розвитку Канади; Програма перекваліфікації військових навичок «Легіон» – перенавчання ветеранів і надання менторських послуг, що покликано сприяти розвитку та прискоренню цивільної кар'єри колишніх і теперішніх військовослужбовців запасу та регулярних збройних сил Канади; Ініціатива "Coding for Veterans" – інтенсивна навчальна програма, розроблена для надання ветеранам навичок, необхідних для початку та успішної кар'єри в галузі комп'ютерного кодування, кібербезпеки або аналізу даних [7]; Програма «Операція Підприємець», яка пропонує безкоштовні семінари для ознайомлення з основами підприємництва, розроблені спеціально для військовослужбовців, які звільняються з лав Збройних Сил, включаючи способи перенесення військових навичок на власний бізнес, а також передбачає інтенсивний тренувальний табір для

вивчення основ бізнесу та спілкування з іншими військовослужбовцями, які мають підприємницькі здібності; та інші.

Здобутки *Австралії*: за підтримки Міністерства оборони Австралії реалізується Програма переходу Сил Оборони [8], що включає в себе загальні програми, доступні для всіх військовослужбовців, які здійснюють перехід, і цільові програми для тих, хто перебуває у групі підвищеного ризику; Програма сприяння працевлаштуванню ветеранів-партнерів, що надає послуги з працевлаштування та підтримку з витратами на професійну перекваліфікацію; «Програма професійного навчання та працевлаштування для хорватських ветеранів і дітей загиблих, ув'язнених або зниклих безвісти», що створила освітнє підґрунтя для розвитку ветеранських кооперативів, які є соціальними підприємствами, що мають переважно соціально орієнтовані цілі [9]; тощо.

Таким чином, для України досвід вищезгаданих країн є показовим для орієнтації при розробці власної ефективної стратегії підтримки професійної ресоціалізації ветеранів, адже включає в себе застосування різноманітних підходів та охоплення масштабних напрямів як фінансової, організаційної, так і інформаційної протекції. На підставі аналізу дієвих механізмів державної підтримки розвитку ветеранського бізнесу в різних країнах є можливість окреслювати перспективні напрями відповідної державної політики в нашій країні.

Література:

1. Потреби ветеранів 2023. Дослідження Українського ветеранського фонду Міністерства у справах ветеранів у партнерстві із соціологічною групою «Рейтинг», січень – квітень 2023 року. URL: https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/Potreby_veteraniv_2023.pdf (дата звернення: 24.06.2024).
2. Veterans' Employment and Training Service. *US Department of Labor*. URL: <https://www.dol.gov/agencies/vets/about/advisorycommittee> (date of access: 24.06.2024).
3. Boots to Business. *U.S. Small Business Administration*. URL: <https://www.sba.gov/sba-learning-platform/boots-business> (date of access: 24.06.2024).
4. Veterans Business Outreach Center (VBOC) program. *U.S. Small Business Administration*. URL: <https://www.sba.gov/local-assistance/resource-partners/veterans-business-outreach-center-vboc-program> (date of access: 24.06.2024).
5. Supporting the goals and ideals of "National Veterans Small Business Week". *117th Congress*. URL: <https://www.congress.gov/bill/>

117th-congress/house-resolution/1453?q=%7B%22search%22%3A%5B%22Veterans%27+Business%22%2C%22Veterans%27%22%2C%22Business%22%5D%7D&s=1&r=24 (date of access: 24.06.2024).

6. Veterans Factsheet 2020. *The Office for Veterans' Affairs*. 2020. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/874821/6.6409_CO_Armed-Forces_Veterans-Factsheet_v9_web.pdf (date of access: 24.06.2024).

7. Support for Military Veterans Starting a Business in Canada. *Company Debt*. URL: <https://www.companydebt.com/support-for-military-veterans-starting-a-business-in-canada> (date of access: 24.06.2024).

8. The Defence Force Transition Program (DFTP). URL: <https://www.defence.gov.au/adf-members-families/transition/coaching-and-support/defence-force-transition-program> (date of access: 24.06.2024).

9. War veteran entrepreneurship: veterans' cooperatives in Croatia. *Proceedings of the 6th International Conference "An Enterprise Odyssey: Corporate governance and public policy – path to sustainable future"*. 2012. URL: https://bib.irb.hr/datoteka/612450.Peorda_Gregov_Vrhovski_2012-_Weterans_entrepreneurship.pdf (date of access: 24.06.2024).